El sireni més vell

Els experts creuen que el fòssil de vaca marina descobert a Girona és el més antic d'Europa i el primer fòssil de crani de mamífer vertebrat descobert en àmbit urbà

Quan el geòleg Roger Mata parla d'història "màgica" en referència a la descoberta del fòssil de vaca marina –o sireni– trobat per casualitat al carrer de Bonastruc de Porta fa dos anys, ho diu amb motiu de causa. L'estudi que estan portant a terme els geòlegs gironins i els paleontòlegs alemanys ha determinat que aquest sireni, que devia ser un exemplar jove, va viure fa uns 40 milions d'anys, per tant el consideren el més antic d'Europa i el primer fòssil de crani de mamífer vertebrat descobert a tot el món en un ambient urbà. El fet que es trobés, a més, no en una excavació sinó en una vorera en ple carrer, el fa encara més "excepcional i únic", perquè no es té constància de cap altre cas.

El geòleg del Museu d'Història Natural de Berlín i especialista en paleontologia de mamífers marins Oliver Hampe ho reafirma: "Que la troballa fos en dues llambordes perfectament tallades i llestes per a l'estudi és una de les sorpreses més grans que hem tingut mai", va declara ahir en roda de premsa. I és que, com va subratllar Roger Mata, les pedreres solen descartar aquest tipus de llambordes quan detecten fòssils d'aquestes característiques en considerar-les "tares" del procés de fabricació. El matís rau en el fet que, com explica, és habitual que en lloses de carrers i edificis s'hi trobin fòssils d'espècies no vertebrades, com nummulits –"la pedra de Girona"– o coralls, però no de vertebrats i, menys, de mamífers. Concretament, la pedra on hi ha aquest sireni no procedia de la ciutat sinó que venia de la zona de Sant Vicenç de Castellet (Bages).

De moment, les dues llambordes amb els ossos es troben al despatx dels geòlegs gironins Roger Mata i Jordi Ferrer (que són els qui les van extreure el maig del 2016). Mentrestant, els investigadors del Museu d'Història Natural de Berlín en reconstruiran el crani en 3D. En espera de veure'n el destí final –això correspondrà decidir-ho a la Generalitat– de moment l'Ajuntament ja ha anunciat que instal·larà una reproducció del fòssil al punt del carrer on es va trobar, amb un codi QR que donarà informació sobre les restes i l'espècie.

L'anàlisi ha demostrat que es tracta d'un exemplar de sireni marí (Dugongidae), conegut també com a vaca marina, del gènere Prototherium ausetanum, que va viure a la Terra fa uns 40 milions d'anys. Les primeres dades que s'han donat a conèixer de la investigació assenyalen també que les lloses de pedra calcària analitzades són de l'edat de l'eocè mitjà, en concret del bartonià (fa uns 40 milions d'anys), fet que converteix el fòssil de sireni de Girona en un dels representants més antics del seu grup a Europa. Hampe ha explicat que aquesta espècie va viure al nord d'Espanya i a Itàlia, tot i que el fòssil més antic descobert fins ara de sireni s'ha trobat al Carib. Per això, els experts confien que l'estudi dels ossos els permetrà veure l'evolució de l'espècie a Europa i poder establir connexions amb altres restes descobertes fins ara (sobretot, al nord de la Península).

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 11-12-2018, Pàgina 38

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1518322-el-sireni-mes-vell.html